

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри фінансів, обліку та
оподаткування

Протокол № 20 від 10 червня 2021 р.

Завідувач кафедри

 М.Т. Шендригоренко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Павлушенко О.В.

2021 – 2022 навчальний рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни денна/заочна форма навчання
Обов'язкова (для студентів спеціальності «назва спеціальності») / вибіркова дисципліна	Фінанси, банківська справа та страхування
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	2
Лекції, годин	42 / 8
Практичні / семінарські, годин	28 / 8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	80 / 134
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	5
самостійної роботи студента	6
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти фундаментальної системи знань з організації та функціонування фінансів на макро-, мезо-, та мікрорівні, як специфічної форми суспільних відносин, набуття практичних навичок у розбудові фінансової політики держави.

Завдання дисципліни полягає у набутті теоретичної і практичної підготовки здобувачів ВО у сфері фінансів; **формування вмінь і навичок: визначення** основних критеріїв формування фінансової політики та фінансового механізму; **структурування** факторів формування бюджетної системи та бюджетного процесу; **аналізу** джерел доходів та напрямків витрачання коштів у всіх ланках фінансової системи, знання їх специфіки.

Предмет: економічні відносини з приводу формування, розподілу і використання централізованих і децентралізованих фондів у грошовій формі.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Сутність фінансів, їх функції і роль.

Тема 2. Фінансова система держави.

Тема 3. Фінансове право і фінансова політика.

Тема 4. Податкова система і податкова політика.

Тема 5. Бюджет і бюджетна система.

Тема 6. Бюджетний дефіцит та обслуговування державного боргу.

Тема 7. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання.

Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання.

Тема 9. Фінанси домогосподарств.

Тема 10. Страхування. Страховий ринок.

Тема 11. Фінансовий ринок.

Тема 12. Фінансовий менеджмент.

Тема 13. Фінансова безпека держави.

Тема 14. Міжнародні фінанси.

Тема 15. Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою. Фінанси ЄС.

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

- загальних програмних компетентностей:

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

здатність бути критичним і самокритичним;

знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

здатність працювати у команді;

здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

здатність працювати автономно.

- фахових програмних компетентностей:

здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища;

розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;

здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку;

здатність здійснювати ефективні комунікації;

здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення;

здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку;

застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання;

2) досягнення програмних результатів навчання:

володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів;

вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;

застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;

виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення;

демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;

формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію;

знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;

знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем;

визначати особливості функціонування сучасних світових та національних систем та їх структури;

знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;

ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем;

розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування;

володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень;

знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах;

визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно - правових форм власності.

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

– **знання:**

сутності фінансів, виокремлення їх функцій та ролі, розуміння впливу на економіку країни через фінансову політику та фінансовий механізм;

особливостей здійснення грошово-кредитного обігу;

методів, принципів та інструментів грошово-кредитної політики;

нормативно-правової бази з питань бюджетної та податкової політики, банківського регулювання та страхування

механізму функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;

інструментарію щодо діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т. ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

– **уміння/навички:**

оцінювати ефективність монетарної політики на сучасному етапі розвитку економіки, обґрунтовувати позитивні/негативні тенденції;

прогнозувати майбутній розвиток грошово-кредитних відносин на основі статистичних досліджень;

визначати швидкість обігу грошей, надавати оцінку факторам, що на неї впливають;

аналізувати платоспроможність боржника та можливості банкрутства за прийнятими методиками;

здійснювати розрахунок загальнодержавних та місцевих податків;

складати та аналізувати звітність з питань бюджетної та податкової політики;

здійснювати фінансові, кредитні, розрахункові операції, вживати заходи щодо зміцнення касової, розрахункової, платіжної дисципліни суб'єкта господарювання відповідно до діючих інструкцій та методик;

розрахувати основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства: оцінки майнового стану, оцінки ліквідності і платоспроможності, оцінки фінансової стійкості, оцінки ділової активності, оцінки рентабельності, визначення рівня фінансової безпеки підприємства;

обирати методи та прийоми вивчення та аналізу фінансової інформації відповідно до об'єкту дослідження;

складати звітність про результати фінансової діяльності підприємства за встановленою формою, керуючись діючим законодавством країни;

застосовувати інструменти впливу та здійснювати аналіз економічних показників розвитку національної економіки України на основі ретроспективного аналізу групи показників соціально-економічного характеру.

– **комунікація:**

здатність спілкуватися та доносити інформацію щодо механізму функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;

дотримуватися норми ділової етики, володіти етичними та моральними нормами поведінки.

– **відповідальність і автономія:**

здатність нести відповідальність за отримані результати щодо прийнятих професійних рішень;

дотримуватися вимог до діяльності для забезпечення сталого розвитку фінансової системи.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи функціонування державних фінансів					
Тема 1. Сутність фінансів, їх функції і роль.	9	2	2	-	5
Тема 2. Фінансова система держави.	9	2	2	-	5
Тема 3. Фінансове право і фінансова політика.	10	2	2	-	6
Тема 4. Податкова система і податкова політика.	12	4	2	-	6
Тема 5. Бюджет і бюджетна система.	12	4	2	-	6
Тема 6. Бюджетний дефіцит та обслуговування державного боргу.	12	4	2	-	6
Тема 7. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання.	8	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1	72	20	12	-	40
Змістовий модуль 2. Сфери та ланки фінансової системи					
Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання.	11	4	2	-	5
Тема 9. Фінанси домогосподарств.	9	2	2	-	5
Тема 10. Страхування. Страховий ринок.	12	4	2	-	6
Тема 11. Фінансовий ринок.	9	2	2	-	5
Тема 12. Фінансовий менеджмент.	12	4	2	-	6
Тема 13. Фінансова безпека держави.	9	2	2	-	5
Тема 14. Міжнародні фінанси.	8	2	2	-	4
Тема 15. Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою. Фінанси ЄС.	8	2	2	-	4
Разом за змістовим модулем 2	78	22	16	-	40

Усього годин	150	42	28	-	80
---------------------	------------	-----------	-----------	----------	-----------

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар запитань і відповідей «Фінанси: сутність та роль для держави»	2
2	Семінар – дискусія «Склад органів та інституцій фінансової системи України»	2
3	Семінар запитань і відповідей «Фінансова нормативно-правова база та політика»	2
4	Семінар з виконанням практичних завдань «Загальнодержавні та місцеві податки в Україні»	2
5	Семінар з виконанням практичних завдань «Механізм формування державного бюджету»	2
6	Семінар з виконанням практичних завдань «Бюджетний дефіцит і державний борг. Бюджетна децентралізація як основа ефективного самоврядування»	2
7	Семінар з виконанням практичних завдань «Фінансова діяльність підприємств»	2
8	Семінар запитань і відповідей «Фінансова діяльність домогосподарств»	2
9	Семінар з виконанням практичних завдань «Страховання: основні принципи та роль»	2
10	Семінар запитань і відповідей «Механізм роботи фондової біржі»	2
11	Семінар з виконанням практичних завдань «Фінансовий аналіз як механізм визначення фінансового стану підприємств»	2
12	Семінар – дискусія «Складові та індикатори фінансової безпеки держави»	2
13	Семінар запитань і відповідей «Особливості діяльності міжнародних фінансових організацій»	2
14	Семінар – дискусія «Фінансові системи розвинених країн ЄС та світу»	2
Всього		28

5. Розподіл балів, які отримують студенти

- вид контролю: екзамен

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю – екзамену (50 балів).

**Оцінювання студентів протягом семестру
(очна форма навчання)**

№ теми семінарського / практичного заняття	Аудиторна робота						Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Захист групових проєктів	Завдання для самостійного виконання	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1								
Семінар 1	1		2					3
Семінар 2	1		2					3
Семінар 3	1		1					2
Семінар 4	1	2						3
Семінар 5	1	2						3
Семінар 6	1	2						3
Семінар 7	1		2		5			8
Разом змістовий модуль 1	7	6	7	0	5	0	0	25
Змістовий модуль 2								
Семінар 8	1	1						2
Семінар 9	0,5		0,5					1
Семінар 10	1	1						2
Семінар 11	0,5		0,5					1
Семінар 12	1	1						2
Семінар 13			0,5					0,5
Семінар 14	0,5		1		5	10		16,5
Разом змістовий модуль 2	4,5	3	2,5	0	5	10	0	25
Усього	11,5	9	9,5	0	10	10	0	50

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	20	15		

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
30-59	FX	2, «незадовільно»